

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Priekšlikumi IKT pārvaldības pārmaiņām

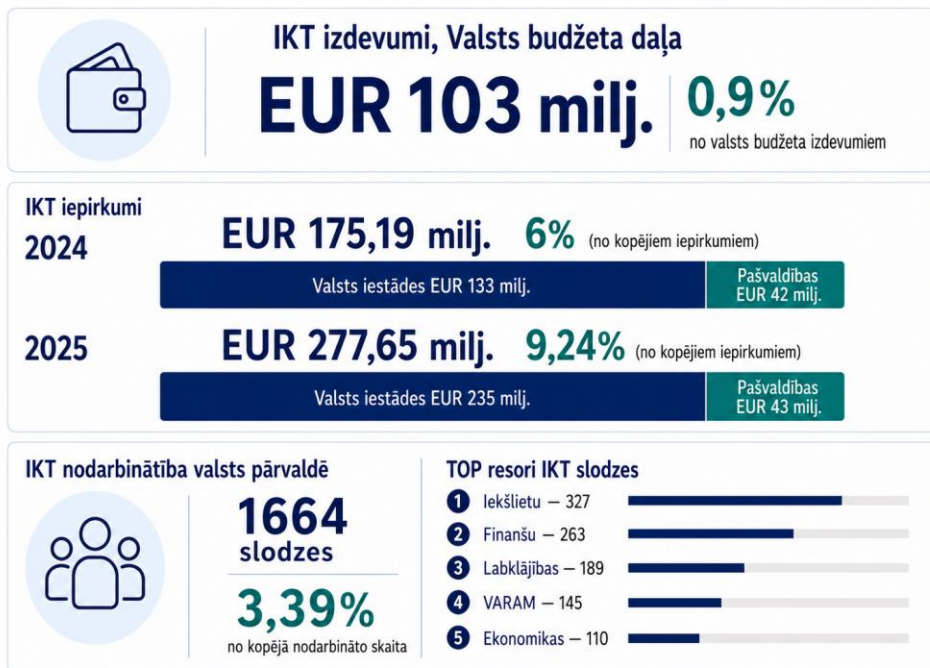
Informatīvais ziņojums 26-TA-1866

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Informatīvais ziņojums par IKT pārmaiņām

IKT publiskajā sektorā

Identificētās problēmas

- 1 Zema konkurence un tirgus koncentrācija iepirkumos**
Stundu likmju piemērošana izstrādei, fiksēti EIS katalogi
- 2 Sadrumstalota kapacitāte un atkarība no ārpakalpojumiem**
1664 IKT slodzes pa 150 iestādēm – nav kritiskās masas
- 3 Lietderības izvērtējuma un caurspīdīguma trūkums**
Nav vienota investīciju portfeļa pārskata un standartizētas metodikas
- 4 Finansējuma koncentrācija un atkarība no ES fondiem**
VARAM uzrauga ap ¼ IKT izdevumu; atkarība no 7 gadu ES fondu cikla

Trīs rīcības virzieni

Valsts IKT
pārvaldības mandāta
paplašināšana

IKT atbalsta funkciju
konsolidācija
kompetenču centros

Pārmaiņas IKT
resursu un
pakalpojumu sagādē

Ierosinājumi balstās uz VARAM politikas analīzi, FM revīzijas iestādes un Iekšējā audita departamenta auditu rezultātiem, industrijas pārstāvju viedokļiem un iestāžu secinājumiem.

22.09.2026 MK apstiprinātie noteikumi Nr. 581 «Valsts digitālās pārvaldes IKT resursu attīstības kārtība» īsteno priekšlikumus par vienotu attīstības kārtību un lietderības izvērtēšanu.

Priekšlikumi IKT pārvaldības pārmaiņām

I

Valsts digitālās pārvaldes nostiprināšana

- 1 P.1.1. Valsts IKT vadības funkcijas stiprināšana
- 2 P.1.2. Vienotā digitālās attīstības kārtība
- 3 P.1.3. Trīs līmeņu izvērtēšanas modelis + centralizēts modelis
- 4 P.1.4. IKT projektu statusa panelis
- 5 P.1.5. Uz riskiem balstīta uzraudzība

II

IKT profesionalizācija un konsolidācija

- 1 P.2.1. Atbalsta pakalpojumu centrs
- 2 P.2.2. Specializēti kompetenču centri
- 3 P.2.3. Pašvaldību IKT kompetences centrs

III

Pārmaiņas IKT sagādē

- 1 P.3.1. Sagādes metodes izvēles ietvars
- 2 P.3.2. IKT sagādes datu panelis
- 3 P.3.3. EIS katalogu pārskatīšana
- 4 P.3.4. Mikro un jaunuzņēmumu iesaistes modelis

Valsts digitālās pārvaldes IKT resursu attīstības kārtība

Ministru kabineta noteikumi Nr. 581

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Kas tiek regulēts un uz ko attiecas

- Nosaka **IKT resursu attīstības plānošanu, sākotnējo pamatošanu, izvērtēšanu, īstenošanas uzraudzību un likvidēšanu**, kā arī institūciju kompetenci
- Piemēro **neatkarīgi no finansējuma avota**; viena resursa saistītos ieguldījumus uzskaita kumulatīvi kā vienotu investīciju kopumu
- **Attiecas uz** tiešās valsts pārvaldes iestādēm, valsts institūcijām, kas nav Ministru kabineta padotībā, atvasinātām publiskām personām un to iestādēm, tiesu iestādēm, prokuratūru, kā arī privātpersonām, kurām deleģēts valsts pārvaldes uzdevums, ciktāl tās šā uzdevuma izpildei izmanto IKT resursus.
- **Nepiemēro klasificētās informācijas elektroniskai apstrādei** (valsts noslēpuma, NATO, ES)
- Aizstāj MK noteikumus Nr. 367 un Nr. 368 (2023. gada 4. jūlijs)

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Vidēja termiņa plānošana (jomu arhitektūras) kā sistēmiskas attīstības plānošanas pamats

Pārvaldība un izstrāde

- VARAM ar vadītāju forumu uztur jomu sarakstu un vadošās institūcijas
- Vadošā institūcija izstrādā arhitektūru vismaz 3 gadiem
- Saskaņo vadītāju forumā – pamats investīciju plānošanai
- Aktualizē reizi gadā un pēc būtiskām izmaiņām

Arhitektūras saturs

- Jomas mērķi, procesi, pakalpojumi un lietotāju vajadzības
- Esošie IKT resursi, dati un savstarpējās atkarības
- Mērķa procesi, datu plūsmas, koplietošanas komponentes
- Mantoto resursu un nepārtrauktības riski
- Attīstības, modernizācijas un likvidēšanas aktivitātes
- Investīciju vajadzība, kapacitāte un sagaidāmie ieguvumi

Vidējā termiņa IT un biznesa plānošanas pamats, kas sadala organizācijas darbību un sistēmas loģiskos, patstāvīgos apgabalos jeb jomās. Šī pieeja nodrošina, ka tehnoloģiju attīstība tieši atbilst iestādes mērķiem un struktūrai.

Tā nodrošina, ka valsts iestāžu IKT sistēmas netiek veidotas izolēti, bet gan integrēti un saskaņā ar Eiropas Savietojamības ietvaru (EIF).

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Trīs aktivitāšu līmeņi pēc investīciju apmēra

Līmenis	Investīciju apmērs (bez PVN)	Kas pieņem lēmumu
1. līmenis	< 140 000 EUR	Atbildīgās institūcijas vadītājs
2. līmenis	140 000 – 3 000 000 EUR	VARAM vienots «būvvaldes» atzinums
3. līmenis	> 3 000 000 EUR vai stratēģiska aktivitāte	VARAM «būvvaldes» atzinums un Valsts digitālo investīciju komisija

Ar motivētu lēmumu var noteikt augstāku izvērtēšanas līmeni, ja ietekme, riski vai savstarpējās atkarības to prasa. Atkārtota izvērtēšana – ja izmaksas pieaug vairāk par 20 %, mainās funkcionalitāte, arhitektūra, alternatīva vai līmenis.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Daļēji centralizēts pārvaldības modelis

Nozares ministrija / institūcija

- identificē biznesa vajadzības un nosaka IKT prioritātes
- nodrošina sākotnējo lietderības un efektivitātes izvērtējumu
- norīko atbildīgo institūciju
- plāno finansējumu un dzīves cikla izmaksas
- atbild par rezultātu un ieguvumu sasniegšanu

VARAM – Valsts IKT vadības birojs (būvvalde)

- pārvalda valsts arhitektūru un horizontālos principus
- uztur vienotu IKT investīciju portfeli
- izstrādā izvērtēšanas metodiku
- verificē 2. un 3. līmeņa aktivitāšu atbilstību
- nodrošina uz riskiem balstītu uzraudzību

Valsts digitālo investīciju komisija

- izskata 3. līmeņa un stratēģiskās aktivitātes
- vērtē prioritāti kopējā investīciju portfeli
- sniedz atzinumu pirms finansēšanas lēmuma
- eksperti no 7 jomām, t. sk. kibernetikas un datu pārvaldības
- sekretariātu nodrošina VARAM

Nozares biznesa atbildība ir nodalīta no valsts līmeņa arhitektūras, investīciju portfeļa un risku pārraudzības.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Aktivitātes ceļš no ieceres līdz iepirkumam

1

Klasificēšana

Nosaka, vai izmaiņa ir uzturēšanas darbība, pilnveidošana, jauna attīstība, stratēģiska aktivitāte vai likvidēšana

2

Reģistrēšana sistēmā VIRSIS

Pirms uzsākšanas sistēma piešķir attīstības aktivitātei unikālu identifikatoru, ko izmanto budžetā, iepirkumā, līgumos un statusa atskaitēs

3

Lietderības pamatošana

Attiecas uz 2. un 3. līmeņa aktivitātēm un standartizētā formā apraksta aktivitātes alternatīvas, izmaksu un ieguvumu analīzi, KPI, riskus, sniedz apliecinājumu.

4

Izvērtēšana un atzinums

2. līmeņa aktivitātēm VARAM organizē sanāksmi un 15 darbdienās sniedz vienotu atzinumu un 3. līmeņa aktivitātēm papildus nepieciešams Valsts digitālo investīciju komisijas atzinums

5

Iepirkums un īstenošana

Attiecas uz 2. un 3. līmeņa aktivitātēm - Iepirkumu nedrīkst sākt pirms saskaņošanas un aktivitātes progresu, izmaksas un riskus aktualizē VIRSIS sistēmā reizi ceturksnī

Pamatā ir jomas arhitektūra (vismaz 3 gadi); prasības – 1. pielikumā, pamatojuma forma – 2. pielikumā. Komisijas izvērtējums – no 01.12.2026.; spēku zaudē MK noteikumi Nr. 367 un Nr. 368.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Galvenās izmaiņas un uzlabojumi

- 1. Divu noteikumu saturs apvienots vienos noteikumos**, kas aptver visu IKT resursu (sistēmu) dzīves ciklu no plānošanas (arhitektūrām) līdz likvidācijai
- 2. Uzraudzības proporcionalitāte.** Mazākiem projektiem mazāk detalizēts izvērtējums, bet lielākiem - izvērstāks
- 3. Vienas pieturas pieeja.** Atzinumi no pārraugošajām iestādēm tiek apkopoti vienkopus
- 4. Caurskatāmība.** Informācija par IKT aktivitātēm tiek publicēta informācijas panelī

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Dokumentu apstiprināšanas statuss

26-TA-1866 · Informatīvais ziņojums

Priekšlikumi IKT pārvaldības pārmaiņām

- **Starpinstitucionālā sanāksme:** 25.09.2026.
- **Iekļauts MK sēdē:** 29.09.2026.

[Skatīt TAP portālā](#)

Noteikumi Nr. 581

Valsts digitālās pārvaldes IKT resursu attīstības kārtība

- **MK apstiprināts:** 22.09.2026.

[Skatīt TAP portālā](#)

Informatīvais ziņojums nosaka pārmaiņu virzienus, noteikumu projekts to īstenošanas kārtību.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Kopsavilkums

- **Mērķis:** novērst nepilnības IKT sagādē, pilnveidot IKT projektu vērtēšanu un uzlabot IKT attīstības caurskatāmību
- **Pieeja:** mērķētas korekcijas esošajā kārtībā un konsolidācijas politikā, nevis jauns pārvaldības modelis
- **Uzraudzības pilnveidojumi jau nostiprināti** MK noteikumos Nr.581, pieņemti 22.09.2026. Iebildumi un priekšlikumi abiem normatīvajiem dokumentiem tiks apstrādāti

Pēc saskaņošanas sanāksmes par Informatīvo ziņojumu «*Priekšlikumi IKT pārvaldības pārmaiņām*» par neatrisinātiem ir jāatzīst divus iebildumi, kurus nevaram ņemt vērā:

- (FM) **Nevaram solīt, ka pārmaiņas neprasis papildus resursus.** Vismaz divas papildus amata vietas VARAM uzraudzības procesā ir nepieciešamas, lai koordinētu sadarbību ar pārējām uzraudzībā iesaistītajām institūcijām vienota atzinuma sagatavošanai, veiktu lietderības izvērtējumu verifikācijas, arhitektūru pārvaldību un to izstrādes metodisko vadību, kā arī nodrošinātu Digitālo investīciju komisijas vadības funkcijas.
 - Ziņojumā esam iekļāvuši papildus skaidrojumu par nepieciešamību un veicamajām funkcijām.
- (TM) bez papildus diskusijas, kas notiktu ārpus ziņojuma saskaņošanas procesa, **VARAM nevar piekrist atteikties no "e-lietas" jomas** digitālās pārvaldes arhitektūras attīstības jomu struktūrā;
 - Ir noteikta kārtība arhitektūru izveidei, aktualizācijai, kuras ietvaros var tikt diskutētas korekcijas, taču tas nav šīs ziņojuma tvērums. Papildus, VARAM gan neatbalstītu atteikšanos no vienotas e-Lietas procesa pārvaldības pieejas, ko TM vadībā veiksmīgi realizē līdz šim.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies

